

בריאות הפה כמרכיב באיכות הטיפול הגריאטרי

מודל התערבות המשלב הכשרה רב-לשונית וכלים דיגיטליים

חצב דדוש לביא, אלי קובי, דן דקל, מעתז ג'אראלה, הדס גולדברג, לנה נטפוב

מדינת ישראל
משרד הבריאות
Israel Ministry of Health

מטרות

להעריך תכנית התערבות רב-מקצועית לשילוב בריאות הפה בטיפול הסייעודי השגרתי ולבחון ישימותה במסגרות גריאטריות.

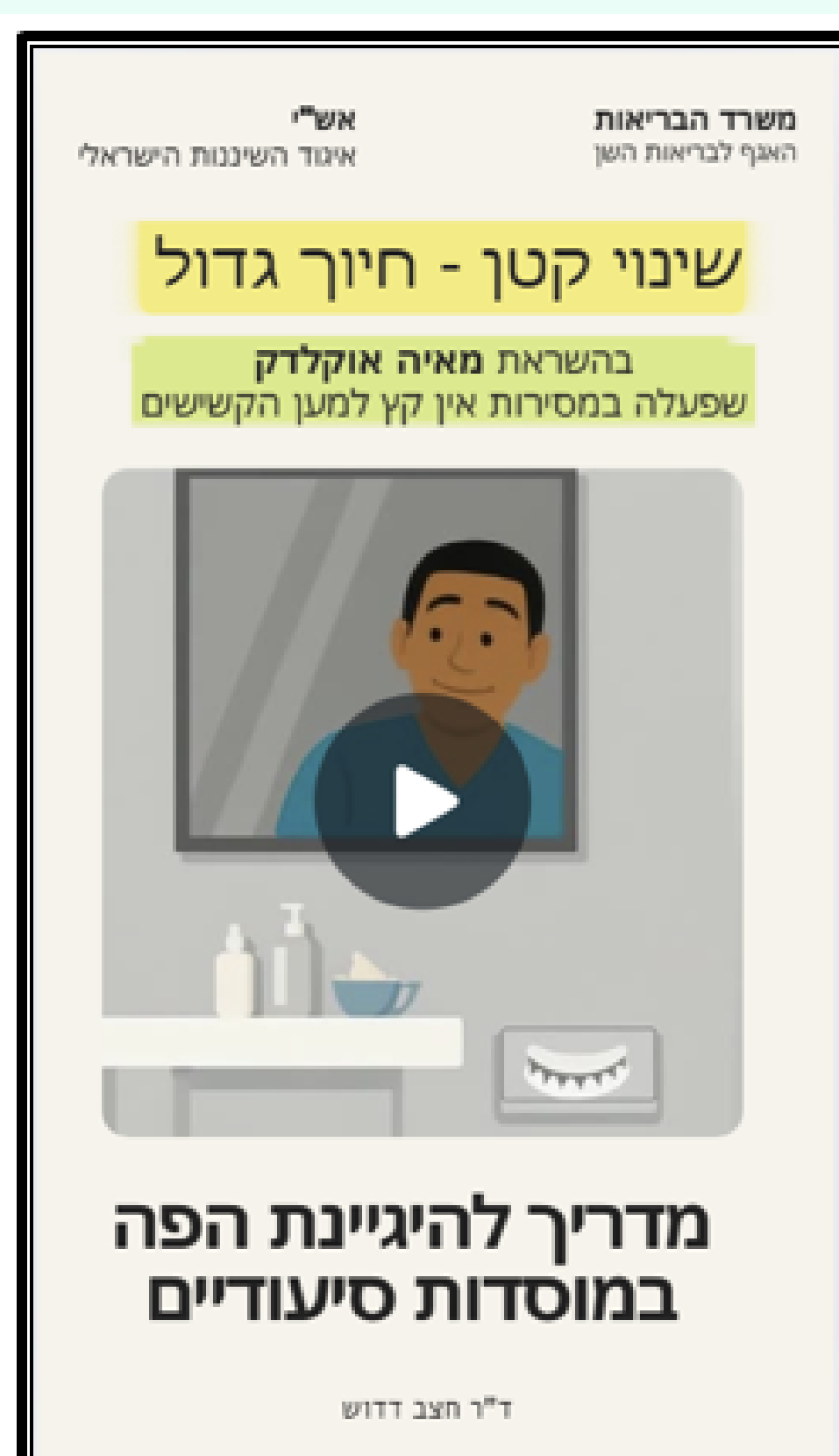
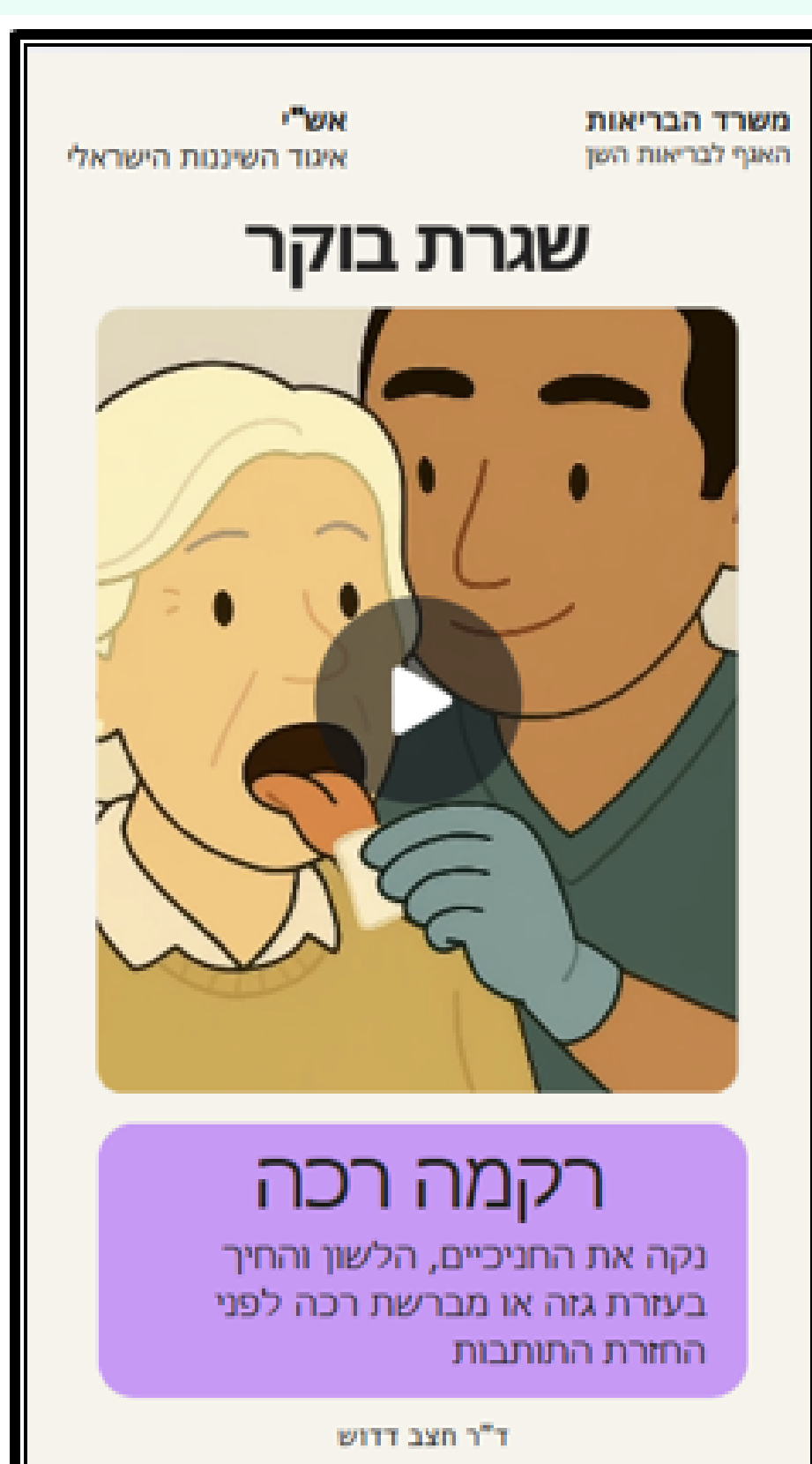
שיטות מחקר

נערך פיילוט התערבות בשש מחלקות סיעודיות ושיקומיות במוסד סיעודי גדול. ההתערבות כללה הכשרה רב-לשונית (עברית, ערבית, אנגלית) של הצוות המטפל בשילוב הדגמות מעשיות על-ידי שינניות, סרטוני הדרכה מבוססי AI ופרוטוקולים מאוירים. לשם בקרה שוטפת מונה "נאמן בריאות פה" מוסדי. ההערכה בוצעה באמצעות שאלוני ידע, עמדות ומיומנויות לפני ואחרי ההתערבות וראיונות איכותניים.

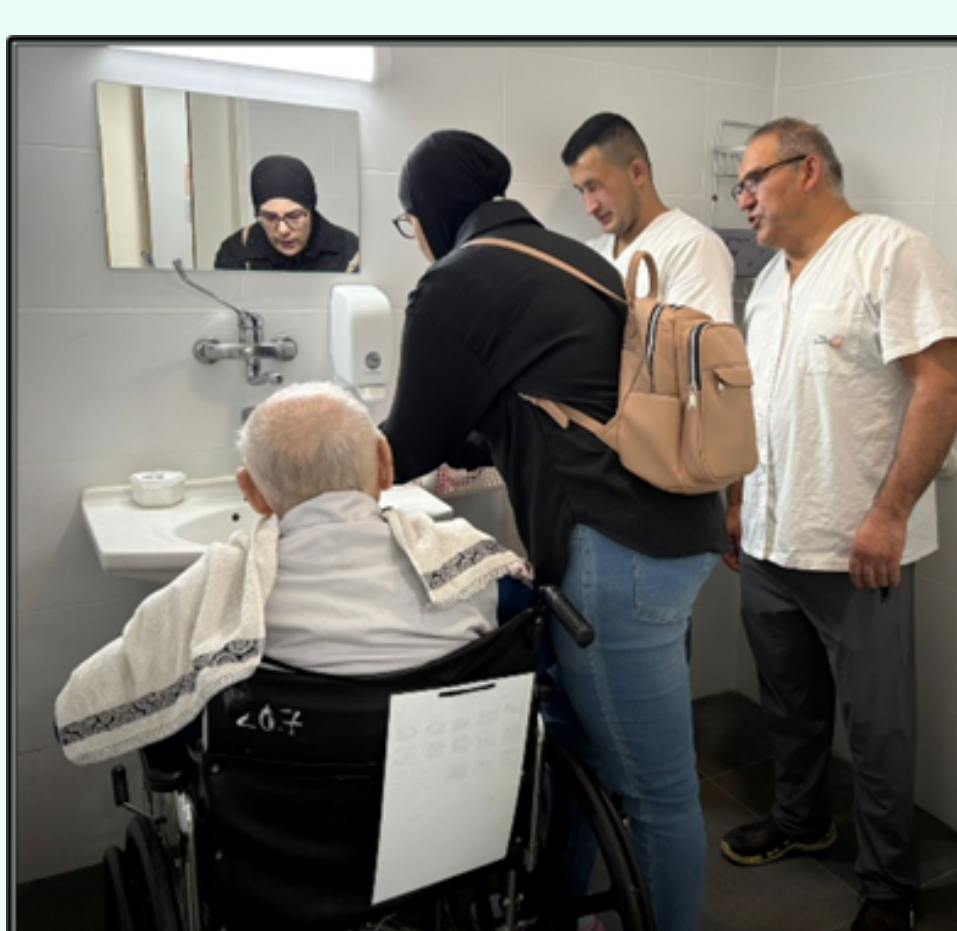
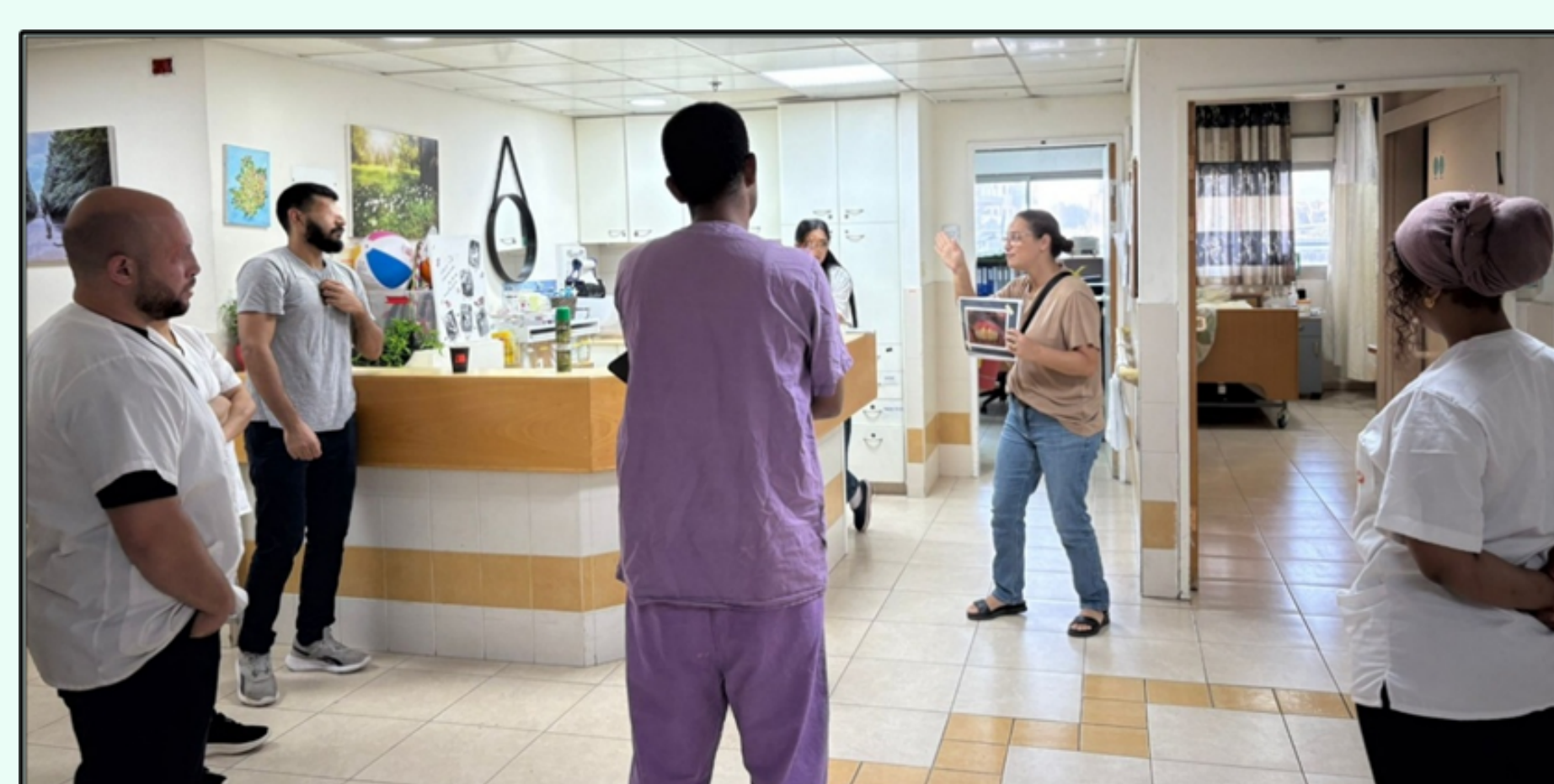
רקע

בריאות הפה מהווה מרכיב מרכזי בשמירה על בריאות הכללית ואיכות חייהם של קשישים. עם זאת, במסגרות גריאטריות רבות, יישום פעולות שמירה על בריאות הפה וטיפול מונע אינו עומד בסטנדרטים המקצועיים המקובלים. בין הגורמים לכך נמנים היעדר הכשרה ייעודית, עומס משימות והיעדר בקרה מספקת. לאלו מתווספים אתגרים תרבותיים ולשוניים בקרב הצוותים המטפלים, שחלק ניכר מהם עובדים זרים, דבר המקשה הן על העברת ידע והן על עקביות הטיפול.

צילומי מסך מהסרטונים שהועברו למטפלים ולצוות המוסד

הדגמות שבוצעו לצוותים במחלקות

פרוטוקול הגיינת פה יומית

היגיינת פה יומית נזافة الفم اليومية

ערב مساء

1. הוצא את התותבת מהפה, נקה עם מברשת וחומר ניקוי מתאים מעל הכיור ושטוף במים

2. הנה את התותבת בקופסא עם מים נקיים שיש להחליף בכל יום

3. צחצח את השיניים עם משהו ומברשת שיניים רכה בתנועות עדינות

4. אם אתה מבחין בחורים בשיניים/ובשפה/פטריה/סימנים לבנים או אדומים בפה, דווח לאח המחלקה

בוקר صباح

1. צחצח את השיניים עם משהו ומברשת שיניים רכה בתנועות עדינות

2. נקה את החניכיים, הלשון והחרך עם גזה לחה או מברשת רכה

3. הוצא את התותבת מהקופסא והנה בפה

4. אחר כך טקע את האלמנט מן העלבה ונעשה

אם אתה מבחין בחורים בשיניים/ובשפה/פטריה/סימנים לבנים או אדומים בפה, דווח לאח המחלקה

إذا لاحظت تسوس في الأسنان/جفافا غير طبيعي في الفم/فطريات: علامات بيضاء أو حمراء، أبلغ ممرض القسم

מסקנות והמלצות

ההתערבות הובילה לשיפור מדיד בידע ובעמדות הצוות ביחס לבריאות הפה והדגימה היתכנות ליישום המודל ולגיוס תמיכה מוסדית. הכשרה רב-לשונית ועזרים דיגיטליים אפשרו יישום אפקטיבי בסביבה רב-תרבותית. הממצאים תומכים בהטמעת מודל ארגוני במסגרות גריאטריות הכולל שילוב שינניות, מינוי נאמן בריאות הפה, הכשרות מותאמות ושילוב מדדי בריאות הפה במנגנוני בקרת איכות, כבסיס ליישום עתידי ברמה הארצית.

ממצאים

95 אנשי צוות השתתפו בהרצאות ו-52 בהדגמות המעשיות. במדד הידע נרשם שיפור כולל של 10.5% ($p < 0.05$), שבלט במיוחד בקרב דוברי האנגלית (15.6%). דוברי האנגלית והערבית הראו שיפור משמעותי גם בעמדות (13.1% ו-18.5% בהתאמה, $p < 0.05$). במדד המיומנויות נרשמה מגמת שיפור מתונה, על רקע ציוני בסיס גבוהים. הממצאים האיכותניים הדגישו את תרומת העזרים הרב-לשוניים לשילוב גהות הפה בשגרת הטיפול.